

Vlaanderen
is natuur

Infosessie gemeentes, provincie Antwerpen

20/11/2024

Inhoud

1. Aanpak van exoten binnen Vlaanderen
2. Tijdslijn van de Aziatische hoornaar in Vlaanderen
3. Nestbestrijding in Vlaanderen
4. Informatiepunt van de Aziatische hoornaar
5. Overzicht (mogelijke) ondersteuning vanuit lokale besturen
6. Belang van het delen van informatie
7. Introductie platform via Vespa-Watch
8. Overzicht van gemeenschappelijke aanpak voor burgers
9. Nuttige links

**Achtergrond
informatie**

**Informatie voor
lokale besturen**

**Informatie
voor burgers**

1. Aanpak van exoten binnen Vlaanderen

Via de drietrapsaanpak:

1. Preventie

Verhinder de introductie van de soort

2. Snelle respons

Soort is geïntroduceerd, verhinder de verspreiding

3. Beheer

Soort is gevestigd, pas een beheer toe
Bv. Uitroeien/Beheersing/Indamming/
Overlastbeheersing/Nulbeheer

Meer informatie? Raadpleeg het [PRIUS-rapport](#)

1. Aanpak van exoten binnen Vlaanderen

Aanpak Aziatische hoornaar in Vlaanderen

3. **Beheer**

Soort is gevestigd, pas een beheer toe
Bv. Uitroeien/Beheersing/Indamming/
Overlastbeperking/Nulbeheer

Meer informatie? Raadpleeg de [beheerregeling](#) (BHR)

2. Tijdlijn van de Aziatische hoornaar in Vlaanderen

3. Nestbestrijding in Vlaanderen

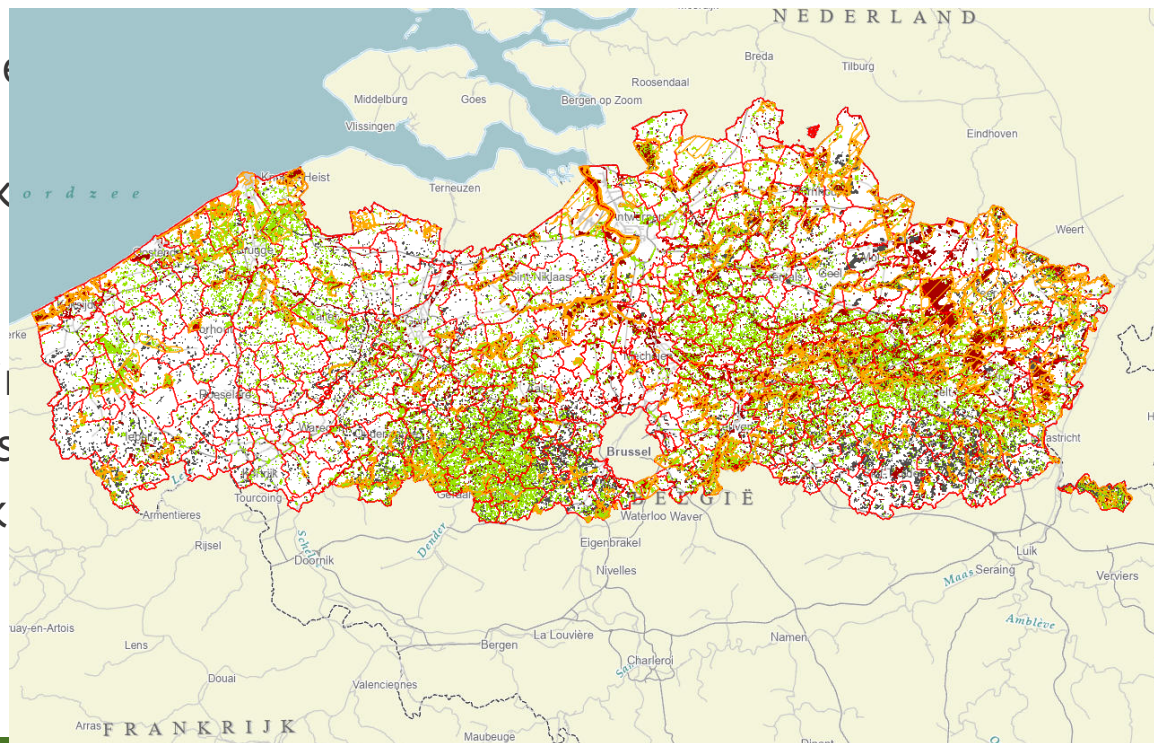

Nu

- ▶ Gedeelde verantwoordelijkheid voor eigen deur
- ▶ Natuur en Bos: bestrijding ik

Later

- ▶ Populatiemodel → inschatt
- ▶ Prioriteringskaart bestuur
- ▶ Densiteitskaart (#nesten/k

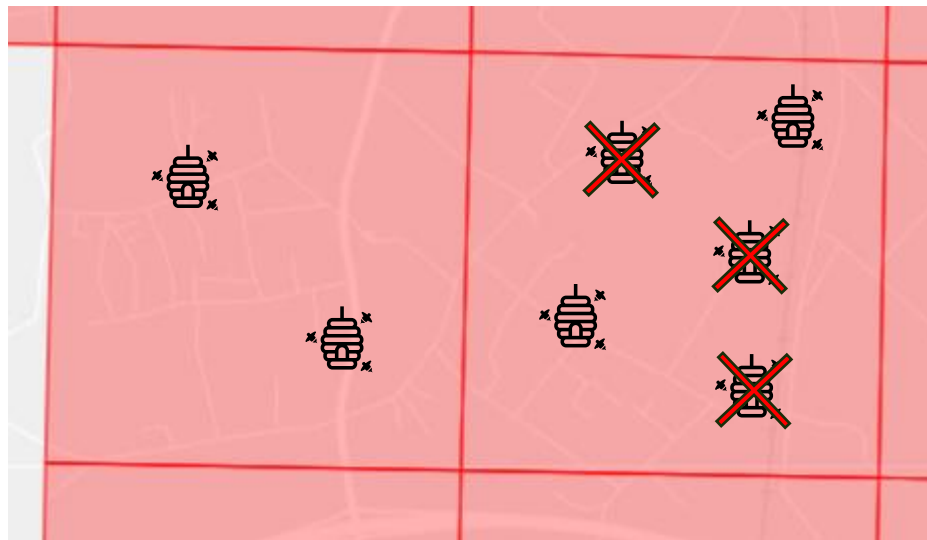

3. Nestbestrijding in Vlaanderen

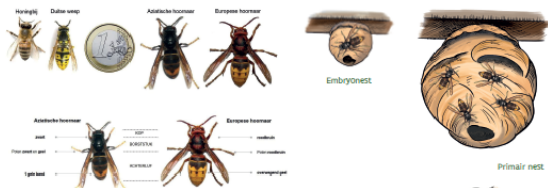
Prioritering?

- ▶ Lokale belangen
  - Veiligheid/welzijn burgers/kwetsbare groepen
  - Landbouw (fruitteelt, imkerij,...)
  - biodiversiteit
- ▶ Densiteitskaart (#nesten/km²)

Aziatische hoornaar? Wat jij kan doen!

1 Herken de Aziatische hoornaar en hun nesten.

2 Meld Aziatische hoornaar en hun nesten.

Zie je één individuele Aziatische hoornaar?

Meld via natuur@natuurenbos.be of gebruik de [Obsidienty App](https://www.vespawatch.be) om de soort te bepalen.

Zie je een nest van de Aziatische hoornaar?

Meld via www.vespawatch.be

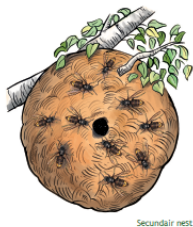
Bij mogelijke kans op steekgevaar (bv. nest in/nabij uw woning of op een speelplaats) meld bij de brandweer via [112](tel:112) of contacteer een private bestrijder.

Wat gebeurt er met je melding?

Achter de schermen gaan we na of het om een nest van Aziatische hoornaars gaat.

Als het antwoord ja is en er vindt een gecoördineerde bestrijding plaats binnen uw provincie, pikt een collega van jouw provinciebestuur je melding op en stuurt kosteloos een professionele verdelger. Wanneer er geen gecoördineerde bestrijding plaatsvindt in je provincie, kies je zelf of je het nest wil laten verdelgen. De kosten van de verwijdering zijn voor jouw rekening. Raadpleeg de website van je gemeente om na te gaan of ze kosten terugbetalen of niet.

Nesten op openbaar domein of in een natuurgebied zijn de verantwoordelijkheid van de lokale besturen of de beheerder van het gebied.

Secundair nest

3

Leer meer over de Aziatische hoornaar.

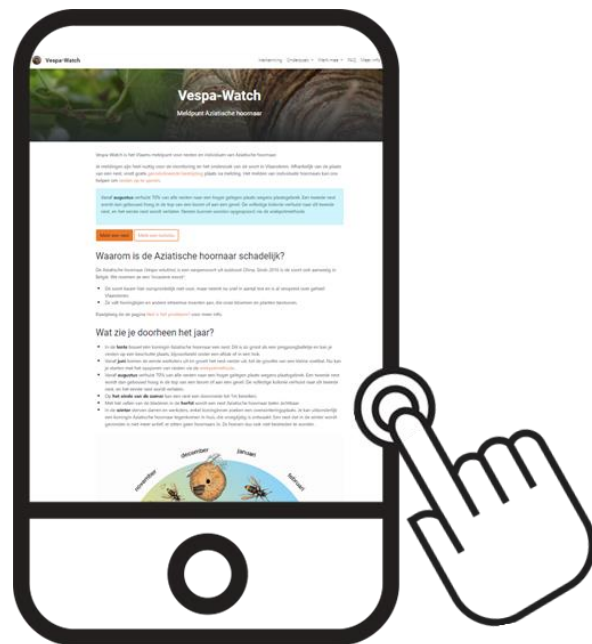
<https://natuurenbos.be/dossiers/aziatische-hoornaar>

© Afbeeldingen en illustraties vespawatch.be

AGENTSCHAP
NATUUR & BOS

4. Informatiepunt van de Aziatische hoornaar

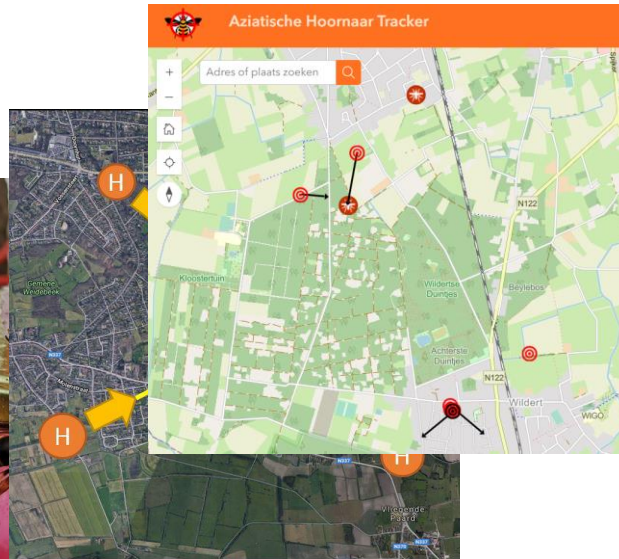
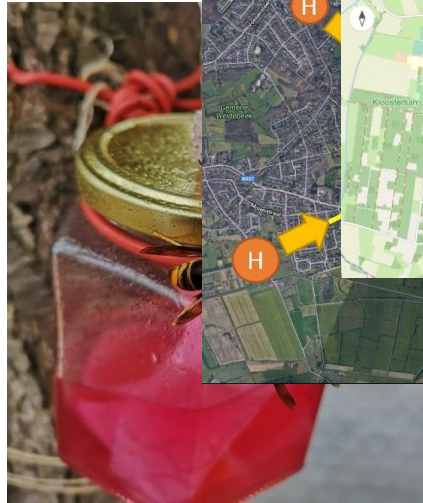

5. Overzicht (mogelijke) ondersteuning vanuit lokale besturen

► Aanpak

→ Bestrijding

- × Financiële tegemoetkoming
- × Eigen verdelger aannemen
- × ROK ANB

vespatracker

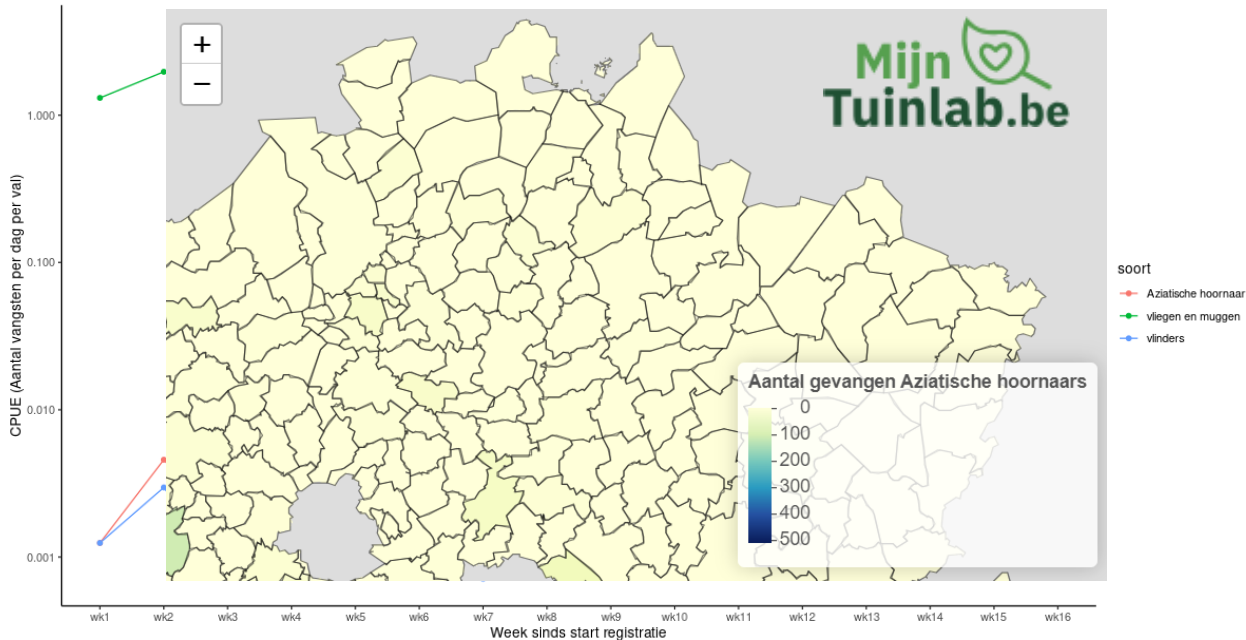

5. Overzicht (mogelijke) ondersteuning vanuit lokale besturen

► Aanpak

→ Selectieve vallen?

× Geen nieuwe verdelen

5. Overzicht (mogelijke) ondersteuning vanuit lokale besturen

Selectieve vallen

- ▶ [Registreer via MijnTuinlab](#)
- ▶ Selectiviteit en effectiviteit is in onderzoek

▶ Conclusies:

- Gebruik van selectieve vallen wordt momenteel nog afgeraden, waarbij het enkel binnen onderzoekscontext verantwoord is
- Kies de juiste val waarbij je best let op het volgende:
  - × Koop geen gewone wesperval, want hierin verdrinken de insecten.
  - × Volg het protocol = o.a, kijk je de val dagelijks na.
- Enkel 'selectief' wanneer protocol gevolgd wordt
- Stop op 31 mei

Mijn Tuinlab [Projecten](#) [Resultaten](#) [Natuurvoorstellen](#) [Tuintips](#) [Nieuws](#) [Educatie](#) [Over ons](#)

Lid [Mijn projecten](#)

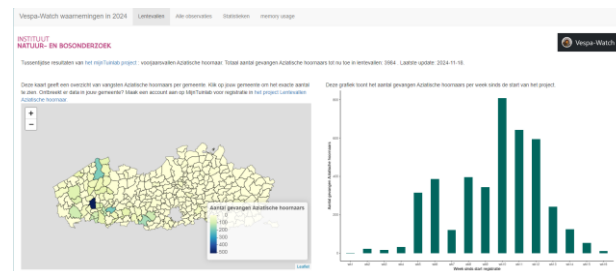
Voorjaarsvallen Aziatische hoornaar

de monitoring van de voorjaarsvallen liep tot 30 Juni 2024 en is totuusen afgelopen. Dank aan iedereen die meehield! Wil je graag volgend jaar meedoen? Hou dan de projectpagina in de gaten, want in het voorjaar 2025 start een nieuwe telling.

Een studie rond effectiviteit en bijvangst

De Aziatische hoornaar is een exotische wespesoort. De soort staat ernstig bekend vooral jacht te maken op honingbijen en hier belangrijke schade aan te richten. Om de overlast van de soort tegen te gaan en de populatie te beheersen, worden vallen geplaatst. Via de voorjaarsvallen of 'spring trapping' worden de koninginnen van de Aziatische hoornaar gevangen.

Met deze studie willen we de selectiviteit van de voorjaarsvallen voor de koninginnen nagaan: in welke mate komt de selectiviteit het aantal gevangen koninginnen en vervoersdoden vallen ook andere...

6. Belang van het delen van informatie

Meld een nest

Nuttig voor ...

- ▶ Monitoring van de soort
- ▶ Bestrijden van nesten via gecoördineerde aanpak

Meld een individu

Nuttig voor ...

- ▶ Monitoring van de soort
- ▶ Opsporen van nesten

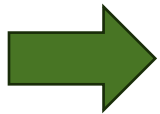
6. Belang van het delen van informatie

Nesten

- ▶ Belang voor de monitoring en bestrijding

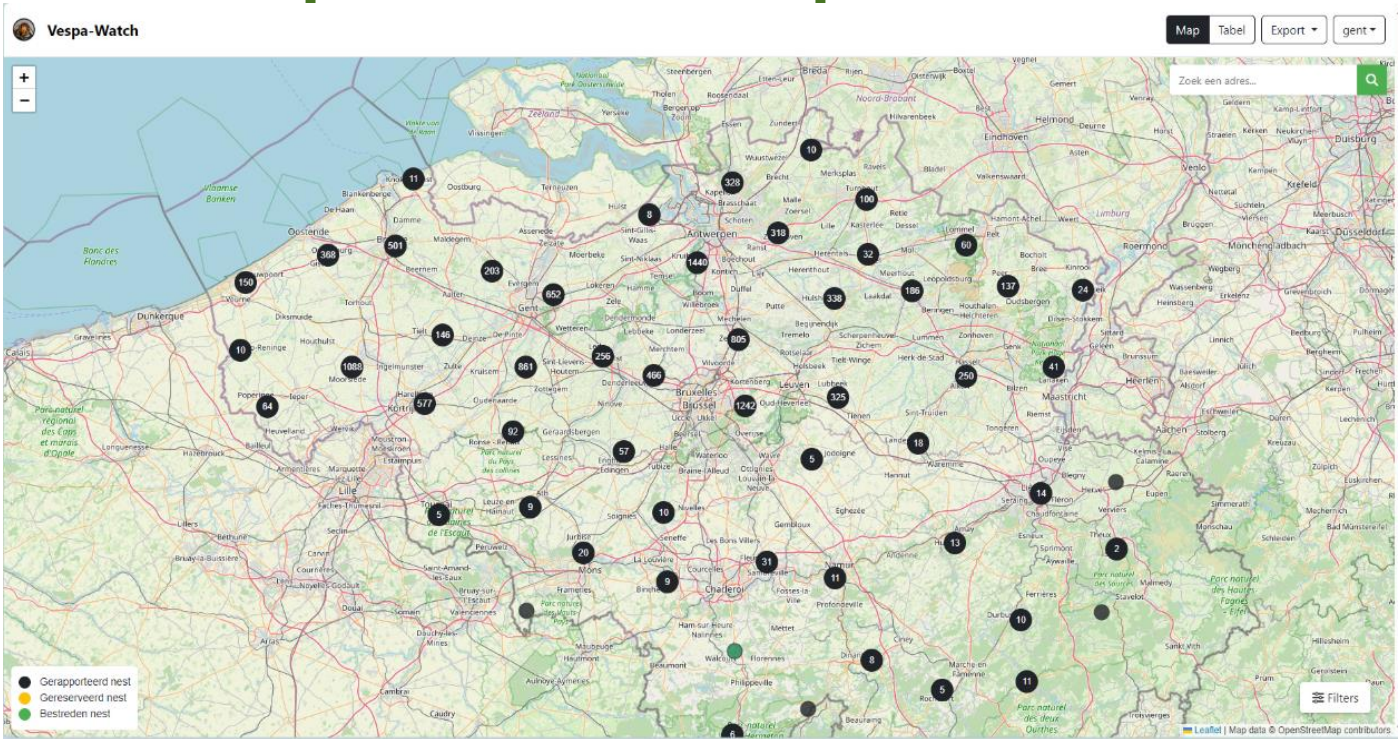
Bestrijdingsinformatie

- ▶ Belang voor monitoring
- ▶ Verplichte rapportage van gebruik van pesticiden

Aziatische Hoornaar is gevestigd. Beheer focust op **impactmitigatie** en **gedeelde verantwoordelijkheid**

7. Introductie platform via Vespa-Watch

7. Introductie platform via Vespa-Watch

Publieke-gebruiker kan ...

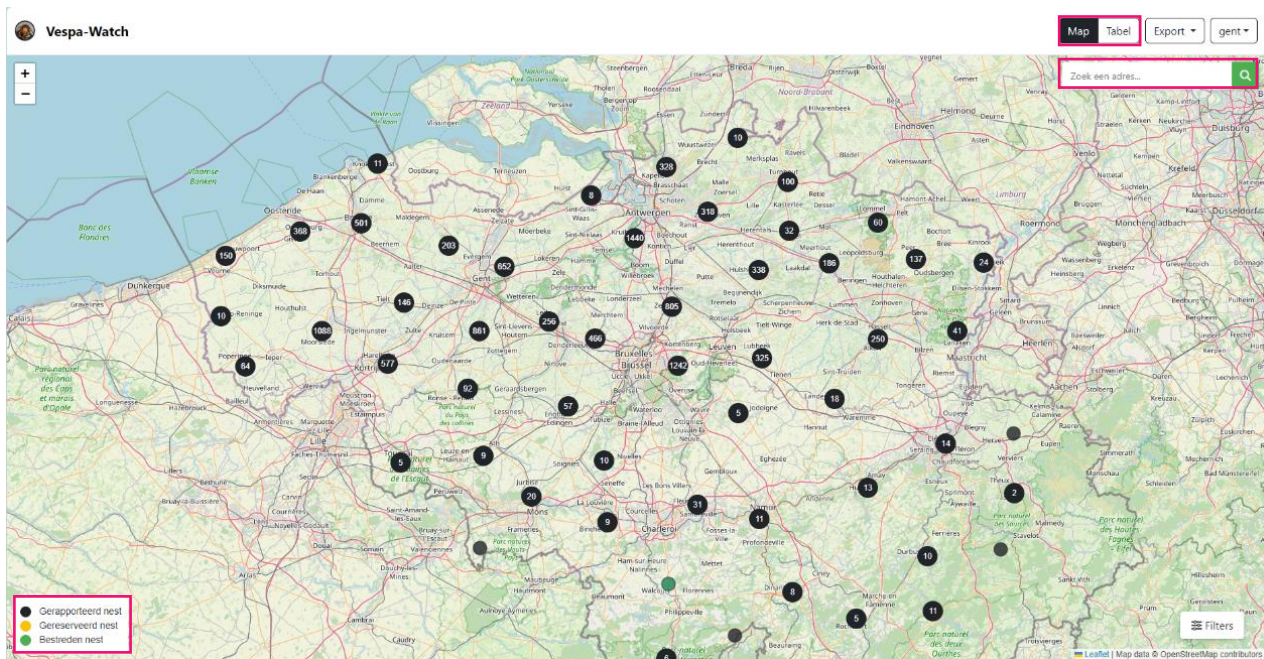
- ▶ Een **overzicht op kaart en/of tabel** krijgen van alle gevalideerde **nesten** van de Aziatische hoornaar in Vlaanderen
- ▶ **Navigeren op kaart (o.b.v. adres)**
- ▶ **Details van het nest raadplegen**
- ▶ **Gemelde nesten filteren** op datum, gemeente, bestreden/niet bestreden, etc.
- ▶ **Gemelde nesten downloaden** als CSV- en/of JSON-bestand

Account-gebruiker kan ...

- ▶ **Zonder actieve zone**
  - Hetzelfde als een publieke gebruiker
- ▶ **Met actieve zone**
  - Hetzelfde als publieke gebruiker
  - Nest **reserveren**
  - Nest **bestrijden** met nodige bestrijdingsinfo
  - Nest informatie **wijzigen**
  - **Persoonsgegevens** raadplegen

7. Introductie platform via Vespa-Watch

Publieke-gebruiker kan ...

► Een **overzicht op kaart en/of tabel** krijgen van alle gevalideerde **nesten** van de Aziatische hoornaar in Vlaanderen

► **Navigeren op kaart (o.b.v. adres)**

► **Details van het nest raadplegen**

► **Gemelde nesten filteren** op datum, gemeente, bestreden/niet bestreden, etc.

► **Gemelde nesten downloaden** als CSV- en/of JSON-bestand

7. Introductie platform via Vespa-Watch

Publieke-gebruiker kan ...

► Een **overzicht op kaart en/of tabel** krijgen van alle gevalideerde **nesten** van de Aziatische hoornaar in Vlaanderen

► **Navigeren op kaart (o.b.v. adres)**

► **Details van het nest raadplegen**

► **Gemelde nesten filteren** op datum, gemeente, bestreden/niet bestreden, etc.

► **Gemelde nesten downloaden** als CSV- en/of JSON-bestand

Vespa-Watch

MELDING 5111

13 april 2024, Mechelen

Bestrijding **Niet bestreden**

Datum	dd/mm/yyyy
Uitvoerder	
Duur	
Personeel	
Resultaat	
Methode	
Product	
Nazorg	
Problemen	
Opmerkingen	

Nest info

Aangemaakt op 10 juni 2024 door vespadb. gewijzigd op 10 juni 2024 door vespadb.

MELDING 5111

13 april 2024, Mechelen

Bestrijding **Niet bestreden**

Nest info

Type Geen

Locatie Geen

Grootte Geen

Hoogte Geen

Species * 212573

Opmerking

Bron [Waarvermijden.be](https://www.waarvermijden.be)

Aangemaakt op 10 juni 2024 door vespadb. gewijzigd op 10 juni 2024 door vespadb.

7. Introductie platform via Vespa-Watch

Publieke-gebruiker kan ...

► Een **overzicht op kaart en/of tabel** krijgen van alle gevalideerde **nesten** van de Aziatische hoornaar in Vlaanderen

► **Navigeren op kaart (o.b.v. adres)**

► **Details van het nest raadplegen**

► **Gemelde nesten filteren** op datum, gemeente, bestreden/niet bestreden, etc.

► **Gemelde nesten downloaden** als CSV- en/of JSON-bestand

7. Introductie platform via Vespa-Watch

Vespa-Watch

Map Tabel **Export** Inloggen

MELDING 5111

13 april 2024, Mechelen

Bestrijding **Niet bestreden**

Datum dd/mm/jjjj

Uitvoerder

Duur

Personeel

Resultaat

Methode

Product

Nazorg

Problemen

Opmerkingen

Nest info

Aangemaakt op 10 juni 2024 door vespadb, gewijzigd op 10 juni 2024 door vespadb.

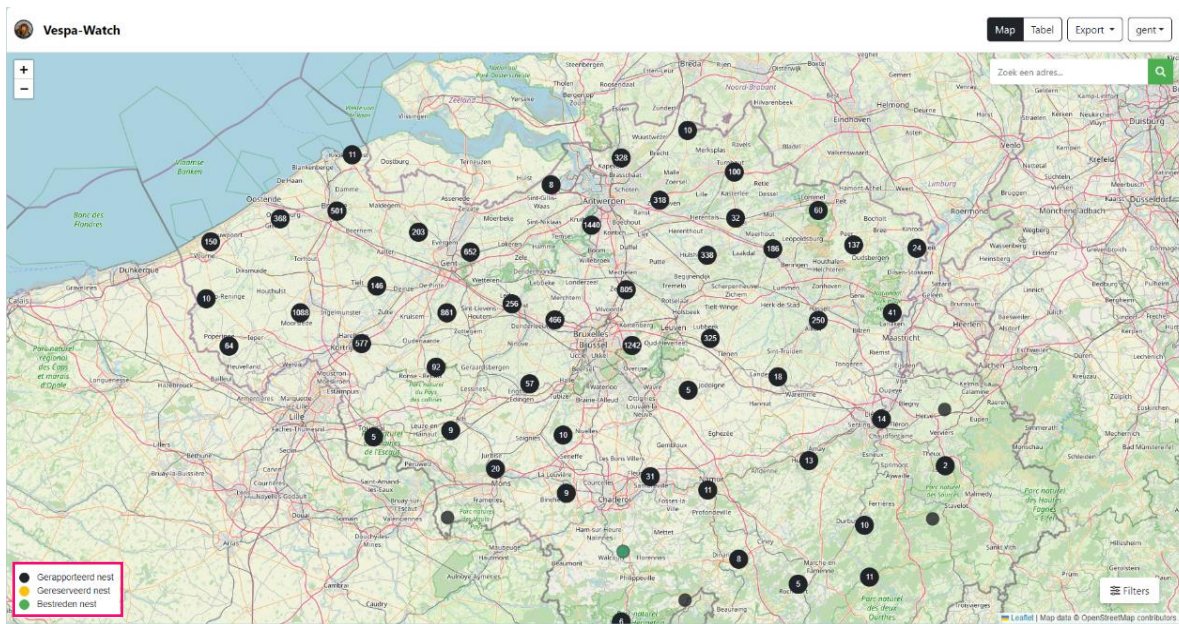
● Gerapporteerd nest
● Gereserveerd nest
● Bestreden nest

Publieke-gebruiker kan ...

- ▶ Een **overzicht op kaart en/of tabel** krijgen van alle gevalideerde **nesten** van de Aziatische hoornaar in Vlaanderen
- ▶ **Navigeren op kaart (o.b.v. adres)**
- ▶ **Details van het nest raadplegen**
- ▶ **Gemelde nesten filteren** op datum, gemeente, bestreden/niet bestreden, etc.
- ▶ **Gemelde nesten downloaden** als CSV- en/of JSON-bestand

7. Introductie platform via Vespa-Watch

Account-gebruiker kan ...

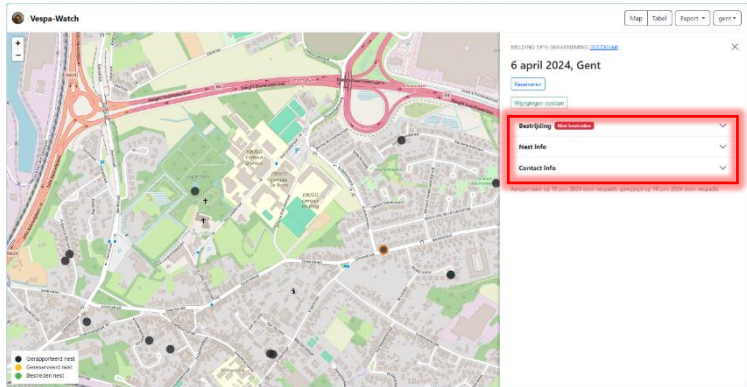
▶ **Zonder actieve zone**

→ Hetzelfde als een publieke gebruiker

Publieke-gebruiker kan ...

- ▶ Een **overzicht op kaart en/of tabel** krijgen van alle gevalideerde **nesten** van de Aziatische hoornaar in Vlaanderen
- ▶ **Navigeren op kaart** (o.b.v. adres)
- ▶ **Details van het nest raadplegen**
- ▶ **Gemele nesten filteren** op datum, gemeente, bestreden/niet bestreden, etc.
- ▶ **Gemele nesten downloaden** als CSV- en/of JSON-bestand

7. Introductie platform via Vespa-Watch

Bestrijding Niet bestreden

Datum: dd/mm/jj

Uitvoerder

Duur

Personeel

Resultaat: Geen

Methode

Product

Nazorg

Problemen

Opmerkingen

Nest info

Type: Geen

Locatie: Geen

Grootte: Geen

Hoogte: Geen

Opmerking

Bron: [Waarnemingen.be](#)

Validatiestatus: goedgekeurd_met_bewijs

Opmerking validator

Nest op publiek terrein

Contact info

Melder

E-mail

Telefoon

Account-gebruiker kan ...

► Zonder actieve zone

- Hetzelfde als een publieke gebruiker

► Met actieve zone

- Hetzelfde als publieke gebruiker
- Nest **reserveren**
- Nest **bestrijden** met nodige bestrijdingsinfo
- Nest informatie **wijzigen**
- **Persoonsgegevens** raadplegen

7. Introductie platform via Vespa-Watch

The screenshot shows the Vespa-Watch web application. On the left is a map of a residential area in Gent, Belgium, with several black dots indicating nest locations. A legend in the bottom-left corner identifies the dots: a black dot for 'Gerapporteerd nest' (reported nest), an orange dot for 'Gereserveerd nest' (reserved nest), and a green dot for 'Bestreden nest' (contested nest). On the right is a report form titled 'MELDING SPITS' for '6 april 2024, Gent'. The form includes a 'Reserveren' button, a 'Wijzigingen opslaan' button, and a 'Bestrijding' section with a 'Niet bestreden' status. The form fields are: Datum (dd/mm/jjjj), Uitvoerder (bv. Rato VZW), Duur (bv. 0.5 (uurf)), Personeel (bv. 2 (personen)), Resultaat (Geen), Methode (Geen), Product (Geen), Nazorg (Geen), and Problemen (Geen). There is also an 'Opmerkingen' field and a 'Nest info' section. At the bottom, it says 'Aangemaakt op 10 juni 2024 door vespadb, gewijzigd op 10 juni 2024 door vespadb.'

Account-gebruiker kan ...

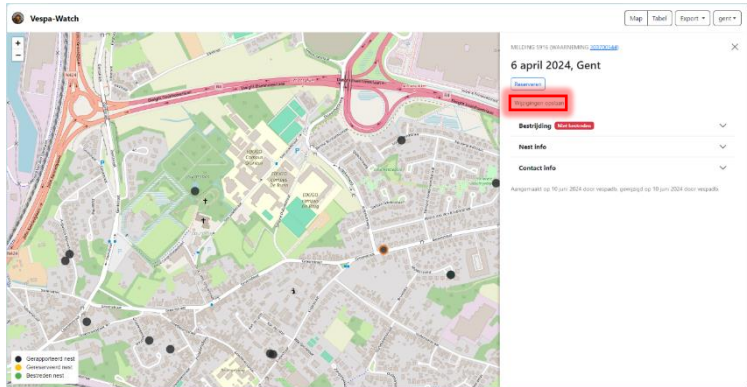
► Zonder actieve zone

- Hetzelfde als een publieke gebruiker

► Met actieve zone

- Hetzelfde als publieke gebruiker
- Nest **reserveren**
- Nest **bestrijden** met nodige bestrijdingsinfo
- Nest informatie **wijzigen**
- **Persoonsgegevens** raadplegen

7. Introductie platform via Vespa-Watch

Bestrijding Niet bestreden

Datum

Uitvoerder

Duur

Personeel

Resultaat

Methode

Product

Nazorg

Problemen

Opmerkingen

Nest info

Type

Locatie

Grootte

Hoogte

Opmerking

Bron [Waarnemen.be](https://www.waarnemen.be)

Validatiestatus goedgekeurd_met_bewijs

Opmerking validator

Nest op publiek terrein

Contact info

Melder

E-mail

Telefoon

Account-gebruiker kan ...

► Zonder actieve zone

- Hetzelfde als een publieke gebruiker

► Met actieve zone

- Hetzelfde als publieke gebruiker
- Nest **reserveren**
- Nest **bestrijden** met nodige bestrijdingsinfo
- Nest informatie **wijzigen**
- **Persoonsgegevens** raadplegen

Handleiding Vespa-DB

---

7. Introductie platform via Vespa-Watch

- ▶ **Gebruikersovereenkomst wordt opgesteld voor account-gebruikers met actieve zone**
- ▶ **Handleiding voor functionaliteiten voor account-gebruiker**
  - Bestrijders en/of gemeentes met actieve zone toegewezen

8. Overzicht van gemeenschappelijke aanpak voor burgers

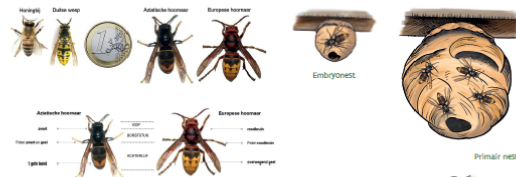
Alles start bij het **melden** door de burger!

Zonder een melding kan de soort niet onderzocht of bestreden worden.

Aziatische hoornaar? Wat jij kan doen!

1 Herken de Aziatische hoornaar en hun nesten.

2 Meld Aziatische hoornaar en hun nesten.

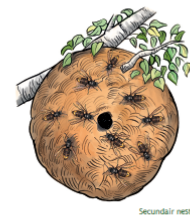
Zie je één individuele Aziatische hoornaar?
Meld via www.vlaamsmening.be of gebruik de [obsidentivty App](http://obsidentivty.app) om de soort te bepalen.

Zie je een nest van de Aziatische hoornaar?
Meld via www.vespawatch.be
Bij mogelijke kans op steekgevaar (bv. nest in/nabij uw woning of op een speelplaats): meld bij de brandweer via 112.be of contacteer een private bestrijder.

Wat gebeurt er met je melding?
Achter de schermen gaan we na of het om een nest van Aziatische hoornaars gaat. Als het antwoord ja is en er vindt een gecoördineerde bestrijding plaats binnen uw provincie, pikt een collega van jouw provinciebestuur je melding op en stuurt kosteloos een professionele verdeler. Wanneer er geen gecoördineerde bestrijding plaatsvindt in je provincie, kies je zelf of je het nest wil laten verdelen. De kosten van de verwijdering zijn voor jouw rekening. Raadpleeg de website van je gemeente om na te gaan of ze kosten terugbetalen of niet.

Nesten op openbaar domein of in een natuurgebied zijn de verantwoordelijkheid van de lokale besturen of de beheerder van het gebied.

3

Leer meer over de Aziatische hoornaar.

<https://natuurenbos.be/dossiers/aziatische-hoornaar>

9. Nuttige links

▶ Dossier van de Aziatische Hoornaar

- Wat doe je als je een AH spot?
- Samenleven met AH
- Aanpak en preventie
- Beheerregeling

▶ Vespawatch.be

- Herkenning
- Onderzoek
- Werk mee (o.a. nestbestrijding, opsoren van nesten, vang koninginnen, lijst van bestrijders, ...)
- Veelgestelde vragen

▶ Hornet Tracker app (viewer/editor)

- Visualisering lokpottriangulatie
- Synergie nestdata Vespawatch

▶ Honeybee Valley

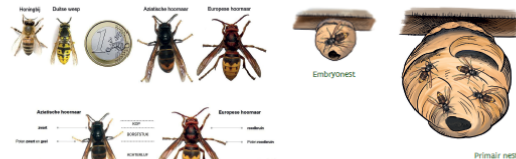
- Aanbevelingen voor Imkerij in beheersing AH

▶ Antigifcentrum

- Bijen- of wespenteek, mogelijke symptomen, ...

Aziatische hoornaar? Wat jij kan doen!

1 Herken de Aziatische hoornaar en hun nesten.

2 Meld Aziatische hoornaar en hun nesten.

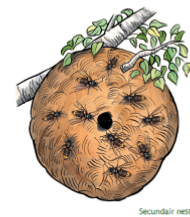
Zie je één individuele Aziatische hoornaar?
Meld via www.waarnemingen.be of gebruik de [iObsidentia App](#) om de soort te bepalen.

Zie je een nest van de Aziatische hoornaar?
Meld via www.vespawatch.be.
Bij mogelijke kans op steekgevaar (bv. nest in/nabij uw woning of op een speelplaats): meld bij de brandweer via 112.be of contacteer een private bestrijder.

Wat gebeurt er met je melding?
Acties die schermen gaan we na of het om een nest van Aziatische hoornaars gaat.
Als het antwoord ja is en er vindt een gecoördineerde bestrijding plaats binnen uw provincie, pikt een collega van jouw provinciebestuur je melding op en stuurt kosteloos een professionele verdeler. Wanneer er geen gecoördineerde bestrijding plaatsvindt in je provincie, kies je zelf of je het nest wil laten verdelen. De kosten van de verwijdering zijn voor jouw rekening. Raadpleeg de website van je gemeente om na te gaan of ze kosten terugbetalen of niet.

Nesten op openbaar domein of in een natuurgebied zijn de verantwoordelijkheid van de lokale besturen of de beheerder van het gebied.

3

Leer meer over de Aziatische hoornaar.

<https://natuurenbos.be/dossiers/aziatische-hoornaar>

AGENTSCHAP
NATUUR & BOS

